

8. Підготовка персоналу до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу

8.1. Загальні вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу

Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» встановлено, що:

- ❖ суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний вживати на постійній основі заходів з підготовки персоналу до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, шляхом проведення освітньої та практичної роботи;
- ❖ працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу зобов'язаний не рідше одного разу на місяць інформувати у письмовій формі керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу про вжиті заходи, зокрема, для підготовки персоналу щодо виконання вимог Закону шляхом проведення освітньої та практичної роботи;
- ❖ відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

8.2. Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, встановлені НКЦПФР

Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу щодо виконання вимог Закону встановлені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів», полягають у наступному:

- для забезпечення належного рівня підготовки працівників до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, суб'єктом первинного фінансового моніторингу розробляється та реалізується програма навчання (далі - Програма навчання), яка є окремим внутрішнім документом та щороку затверджується керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу або особою, яка виконує його обов'язки;
- усі працівники суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні фінансового моніторингу, беруть участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання;
- проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які брали участь у заході;
- навчання або підвищення кваліфікації працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу проводиться не рідше одного разу на рік;
- персонал повинен бути попереджений про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- працівники суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні фінансового моніторингу, згідно з Порядком доступу до правил і програм ознайомлюються з правилами та програмою проведення фінансового моніторингу, що підтверджується підписами.

Освітньо-практичні заходи залежно від посадових обов'язків працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу здійснюються за такими напрямами:

- ознайомлення та вивчення внутрішніх документів щодо проведення первинного фінансового моніторингу;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів) з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- ознайомлення та вивчення внутрішніх документів щодо проведення первинного фінансового моніторингу;
- практичні заняття щодо реалізації правил проведення фінансового моніторингу;

- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

8.2.1. Приклад програми навчання для професійних учасників ринку цінних паперів

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
«____» 201__

ПРОГРАМА

навчання з підготовки працівників до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу на 201__ рік Товариства з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів»

Ця Програма навчання з підготовки працівників до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу (далі – Програма навчання) являє собою окремий внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів» (далі - ЗЦ) що діє на підставі ліцензії (дозволу) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме - депозитарна діяльність зберігача (вказати види діяльності та реквізити з ліцензії) та визначає обов'язкові напрямки за якими проводяться щорічно освітньо-практичних заходи, з урахуванням посадових обов'язків працівників установи (осіб) відповідно до Правил проведення фінансового моніторингу (далі – Правила), Порядку доступу до Правил і Програми (далі - Порядок), Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма).

Програму розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

Працівники (особи), що задіяні у проведенні заходів з первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями або повноваженнями (далі – відповідні працівники), беруть участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання.

У разі призначення на вказані посади, нових працівників з ними проводяться позапланові освітньо-практичні заходи, до початку виконання ними посадових обов'язків, у відповідності до цієї Програми навчання.

Навчання або підвищення кваліфікації працівників ЗЦ відповідно до Програми навчання проводиться не рідше одного разу на рік, на підставі окремого наказу керівника ЗЦ.

Теми та напрямки освітньо-практичні заходів:

- ознайомлення та вивчення Правил, Програми, Порядку та інших внутрішніх документів ЗЦ, з урахуванням посадових обов'язків працівників та повноважень осіб;
- попереџення персоналу (осіб) про відповідальність за порушення внутрішніх документів ЗЦ та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР, або затверджених, ратифікованих відповідно до законодавства

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

України) з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

- практичні заняття щодо реалізації Правил;
- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників ЗЦ (осіб), які брали участь у заході.

Особи уповноважені проводити внутрішні перевірки установи ознайомлюються з Програмою навчання, та підтверджують факт їх попередження про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та що вони ознайомлені з видами цієї відповідальності, що засвічується записом у Програмі навчання (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення ознайомлення, підписом особи, що проводила ознайомлення, та підписом вказаної уповноваженої особи.

Перелік осіб, які повинні взяти участь у освітньо-практичних заходах визначається на дату їх проведення виходячи з того, які саме особи займають, на дату проведення цих заходів, посади працівників, які відносяться до першої та другої категорії, визначені відповідно до Порядку.

Вказані працівники ЗЦ повинні брати участь у освітньо-практичних заходах щодо здійснення фінансового моніторингу та після участі у цих освітньо-практичних заходах особистим підписом на Програмі навчання (на обороті її копії) підтверджують, що вони:

- були ознайомлені з конкретними питаннями та темами освітньо-практичних заходів;
- були попереджені про відповідальність за порушення внутрішніх документів ЗЦ та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та що вони ознайомлені з видами цієї відповідальності;
- ознайомились з Правил, Програмою, Порядком.

Програма навчання розробляється та реалізується відповідальним працівником та щороку затверджується за його поданням керівником ЗЦ або особою, яка виконує його обов'язки.

Освітньо-практичні заходи проводяться у відповідності до цієї Програми навчання відповідальним працівником на підставі наказу керівника ЗЦ.

У разі необхідності освітньо-практичні заходи за цією Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться і в інших випадках, не передбачених Програмою навчання, на підставі окремих наказів керівника ЗЦ.

**Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____**

Література

1. Закон України від 28.11.2002 № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
2. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.07.2010 №1155 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).